

## Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

## в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.  
на пів року . . . . . 10 кор.  
на чверть року . . . . . 5 кор.  
на місяць . . . . . 1-70 кор.

## За границею:

на цілий рік . . . . . 16 рублів  
або 36 франків  
на пів року . . . . . 8 рублів  
або 18 франків  
Поодинокі число по 16 сот.

# РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,  
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня  
грім неділь і руских свят  
5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і  
експедиция «Руслана» під ч. 1.  
«Домбровского (Хорунжини). Екс-  
педиция місцева в Агенції Со-  
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише  
на попередне застережене. —  
Режлямації неопечатані вільні  
від порта. — Оголошеня зви-  
чайні приймають ся по ціні  
20 с. від стрічки, а в «Наді-  
сланім» 40 с. від стрічки. По-  
дьяки і приватні донесеня по  
30 с. від стрічки.



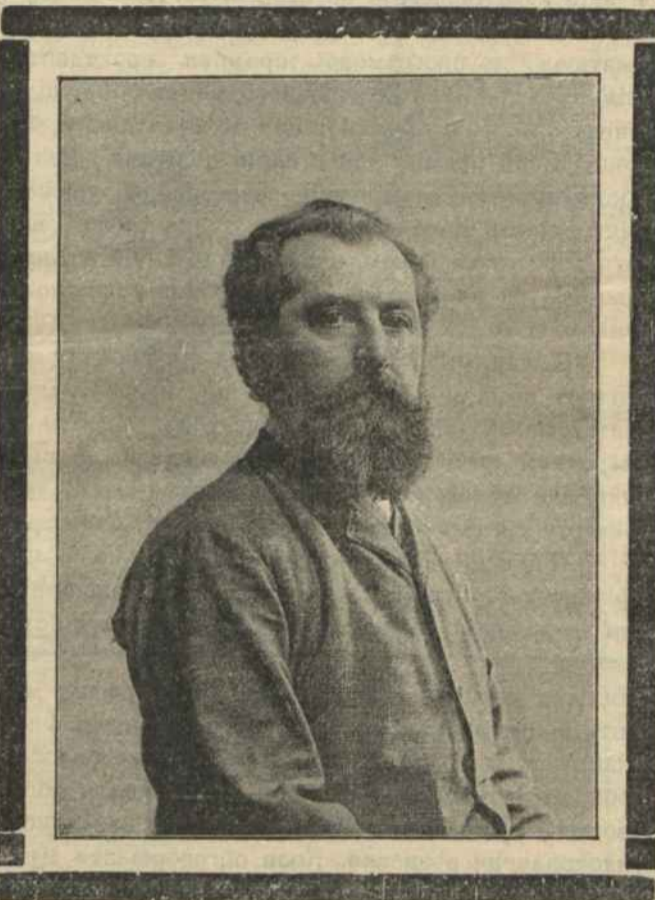
## КОРНИЛО УСТИЯНОВИЧ

(X) Вчора вже по виході нашого дневника наспіла сумна вість про несподівану смерть нашого поета-письменника, артиста-малювача, члена руских народних товариств і ревного руско-народного діяча Корнило Устияновича. Перед тижнем надіслав нашій редакції оповіщення що й но у фейлетоні «Восточну казку» і обіцяв три інші оповідання виготовити, коли смерть ненадійно положила кінець його трудолюбивому життю, вирвала спосеред рускої громади щирого і ревного діяча, котрий з горячим серцем на різних областях нашого народного життя працював невсипучо для освідомлення і добра України-Руси.

Покійник був найстаршим сином поета Миколи Устияновича, руского священника (уродив ся 1839. р. у Волкові під Львовом). Вже в часі гімназійних студій у Львові відозвало ся в нім чувство патріотичне, одначе в молодих літах не осягнув він ясної і виразної свідомости національної. Підчас побуту у Відні (в академії sztuk і на університеті) і наслідком знакомства з тодішнім протереем російської амбасаді Раєвским (спомини ті списав в брошурі виданій 1884 у Львові п. з. «Раєвский і російский панславизм») переняв ся був Корнило Устиянович славянофільськими ідеями Коляра й Хомякова, хоч его славянофільський овид не був ясний, але се славянофільство хилило ся більше в сторону панрусизму, особливо під впливом знакомства з відомим Адольфом Ів. Добрянским.

Опісля-ж знакомство з Шевченковим приятелем Брониславом Залеским, а відтак стріча з давними шкільними товаришами Остапом Левицьким, Заревичем і Климовичем в 1863. р. звернули бачність покійного Корнило на долю України і величні твори українського Кобзаря і Марка Вовчка. Колиж ще до того виїхав в Холмщину, а звідтам в Петербург і до Києва (де дальше працював на полі живописи) і наглядно пізнав тамошні обставини, покинув славянофільсько-панросійські мрії і звернув ся на ниву живоного народного письменства, на якій опісля щиро і невсипучо трудив ся аж до самої смерті. Его ліричні, епічні і драматичні твори являли ся в різних руских виданнях періодичних і збірниках літературних, а також окремо видані одушевляли чи то на сцені руско-народного театру, чи на різних вародних вечерицях руску суспільність, а сам автор яко знаменитий декламатор поривав нераз слухачів виголошуванем своїх і інших творів. Его літературні твори визначають ся старанною формою, добірною мовою і глибокою мислюю, а з усіх віе горяча любов до свого рідного народу і краю.

Одначе не лише на ниві письменства виявила ся его поетична й артистична душа, але й на полі живописи, особливо церковної. Чимало руских церков в нашім краю украшено творами его кисти, а також по сьвітлицях руских домів красують ся его живописні твори, а працюючи на тій



ниві в різних сторонах нашого краю, старав ся Покійник при такій нагоді будити свідомість народу серед рускої суспільности. Бож він був не лише поетом і артистом, але цілою душею щирим і ревним діячем народним.

Коли Володимир Барвіньський після памятного процесу Наумовича розкрив ренегатські змаганя москвофілів і в статях «Про процесі» накликавав до рішучого розриву з народними відступниками, був і Корнило Устиянович тоді его помічником в «Ділі» та з гирким жалем глядів на те, як будучи консолідаційники формально «вхопили за руки пок. Володимира Барвіньського і не дали докінчити ему сих знаменитих статей» (се власні слова пок. Корнило). Знамениті фейлетони «під неділю», як і видавництво «Зеркала» зробили вельми популярним і загально знаним імя «Вичоси». Памятна була також его промова на II. всенароднім вічу в 1883. р. про наші шкільні відносини, в котрій з одного боку рішучо виступив проти польонізаційної системи, а з другого також проти байдужности в тих справах самих Русинів і закінчив словами: «Ратуймо і любім наші школи, бо вибе остання година і для тої одинокої гімна-

зії рускої — вибе остання година для викладів руских на університеті рускої землі — вибе остання година і грім посмертний заголосить по народности, котра втратила свій язик — свою душу!»

Сі слова зелектризували байдужу в часті руску суспільність до живійшої діяльности. Корнило Устиянович гостюючи нераз у Львові, радів, що народна робота поступає вперед, він брав між иншим живу участь в перших зборах «Наукового Товариства ім. Шевченка», коли оно організувало ся на нинішних основах, а й опісля при всяких нагодах висловлював свої думки, подавав свої щирі ради, чи то листовно до руских передових людей, чи особисто, загостивши до Львова, чи прилюдно в рускім дневникарстві.

Одначе в останних роках нераз жалувал ся, що опозиційне дневникарство руске не давало місця его заміткам про нашу народну роботу, про нашу політику, він жалів над розладом в таборі народовців тим більше, що не так «принципiallyна політика», як більше особисті понуки доводили до того, що анатемізовано і відтручувано щирих робітників на народній ниві; ему, котрий цілою горячою душею любив українсько-русский нарід, була осоружною політика остракізму. Він накликавав до згідливої праці, хочби до неї змагано ріжними дорогами, а серце его боліло, коли его накликавання, его щирі ради пускали міродайні люди мимо уха і сему жалеві дав він вираз в однім письмі, писанім з Головецька до свого друга, посла Ол. Барвіньського в падолисті 1900. р.:

«Не послухають мене, хотяй бих кричав. Vana sine viribus ira! поваги не маю. Ба але хтож днесь має честь? хто ще нині у Русинів в повазі? Всякий авторитет понизила деструктивна робота Драгоманівців. На що?... На те, щоби повести Русь розумнійше, культурнійше, чим ми то чинили доси — на те, щоби собі заслужити на поблажливу похвалу Німців і жидівських анархників (соціальних демократів — Ред. Русл.). Тяжко працюючи, клали ми основи під храм рускої волі і долі в Галичині. Клали, як знали і як уміли, будували... і Русь наша росла, росла, і Польща її признала, а доморосла Москва була без значіння і маліла.

«Підросла молодіж... зацвила надія наша... яли показувати ся сили, що виручити мали нас спотикаючих ся вже під тягаром народної праці. А молодіж та кричить к нам: «Забирайтесь трутні! Робота вапа до нічого. Ми покажемо, як треба вести!» І почало ся руйноване і переставлюване, а ми уступаєм і дивимось з жалем на те і боїмось, щоб діло сьвяте замість іти д горі та д горі, не провалило ся на віки.



«Оттаке я думаю і вже більш до нічого не мішаю ся. Жалісно споглядаю во круг себе і займаю ся моїми роботами і стараю ся задурувати себе гадкою, що: може оно так і треба?... може оно і на добре вийде? — бо кожда хвиля в житю народів родить і відповідно потрібних людей.

«Та коби то! Алеж чи то раз вже на свѣті нерозум людський запропастив на віки і волю і долю того народу, що его гадав ратувати!»

Чоловік так горячого серця як Корнело Устиянович в двоє-троє більш відчував наші народні невгоди і се неперечно чимало підорвало так кріпкий впрочім і здоровий організм, що він ненадійно і передчасом сходить у могилу. Нехай же земля руска, котру так щиро любив своїм горячим серцем, буде йому пером, а пам'ять его остане по віки і перейде від роду в рід!

### Зріст католицької Церкви за понтифікату Льва XIII.

За часу управи помершого папи католицька Церква дійшла не лише до знатного розширення, але і внутрішнього скріплення та свѣтлості. З тим стоїть в звязи надзвичайний зріст церковної єрархії. До р. 1901. прибули католицькій Церкві два патріархати (в Гоя для східних Індій, — в Александрії для Єгипта), 13 нових архієпископських столиць, крім сего 17 єпископств піднесено до ряду архієпископств, 97 нових єпископств, 2 апостольські делегації, 57 вікарятів, 26 префектур, 13 монастирських округів (опатств), підчинено безпосередно Апостольській столиці — разом 218 нових єпископських округів, отже пересічно майже по дев'ять єпископств на кожний рік понтифікату.

Ся простора діяльність обняла цілий свѣт. В р. 1884 привернено старе архієпископство в Картагені, яке колись обнімало 750 церков; в р. 1886 зорганізовано в Індиях церковну провінцію; в р. 1891 утворено 4 японські дивізії з митрополією в Токіо; в р. 1895 докнано єрархічну організацію у Контів в горішнім Єгипті. В Канаді здобула католицька Церква багато проселітів між тамошніми індіанцями. Цілий ряд енциклік видав папа до протестантських країв, з яких найважнішою є лист з р. 1895. до Англіканів, в яким підносить гадку злуки усіх християн в поході до справедливости, моральности і любови. Сей лист прийнято в Англії з великою зичливо-

стю і поважанем. В Шкоції папа за два тижні по своїм виборі установив шість нових дивізієй, де католицизм зростав вельми скоро, бо за 50 літ від р. 1828. до р. 1878. з 80.000 двигнув ся до 360.000 душ. В р. 1881 привернув Лев XIII католицьку єрархію в Босні і Герцеговині, де через довгі віки був лише апостольський вікарят.

В Ватикані папа установив окрему папську комісію для справ церковної єдности. Також займав ся ревню уладженем східних обрядів. Славянських апостолів св. Кирила і Методія зачислив окремою булею „Grande Munus“ до патронів вселенської Церкви. В Римі повстала колегія для Вірмен і Маронітів а так само за ініціативою папи, а з фондів австрійського цесаря руска колегія в Римі, по знесеню Августінеум у Відні. У Філіпполи і Адриянополи інститути для Болгарів, в Каїрі семінарія для Контів, а в Мосулю дрі окремі колегії для сирийського і халдейського обряду. Крім сего поветав міжнародний новіціят о. Капуцинів в Бондія для східних народів, а також на ново зорганізована колегія мельхитських Греків в Єрусалимі.

Обильна се і благословенна діяльність великого папи, яка не менше полишає велику задачу для его наслідника, щоби удержати і викінчати сю взесторонню ініціативу і підприємчивість.

### Гр. Апоні про обструкцію.

В палаті послів угорського сойму президент палати гр. Апоні виголосив вчора промову, в якій станув рішучо по стороні гр. Куен-Гедерваріого і осудив строгу угорську обструкцію. Навязуючи до програмової промови президента міністрів гр. Куен Гедерваріого, заявив, що підпірає его правительство; має до него довіру, бо теперішній премієр іде в сліди політики Селя, якого програму розвязання переселення уважає відповідним. Нанади на Куена задля того, що був хорватським баном, є неоправдані, бо в Хорватії Куен виявив ся декларованим прихильником угорської державної єдности.

Бесідник переходить відтак до справи народних домагань і підносить, що несправедливим є заміт, немов би він відступив від своїх народних домагань. Свого становища він не змінив, але думає, що народна програма дасть перевести ся тільки поступенно.

Підвисшене контингенту рекрутів в рамках фінансового бюджету признав Апоні [конечним, як се зачеркнув міністр гонведів. Натомість

жадав, щоби в новій військовій процедурі угорська мова була признаю, як обов'язуючий язык підчас публичних розправ в процесі. Також домагав ся частійшого і скоршого перенесення угорських офіцирів до Угорщини.

В дальшій ході своєї бесіди гр. Апоні начеркнув історію послідних військових пропозицій і заявив, що его щирим пересвѣдченем є, що якесь підвисшене контингенту рекрута є доконечне. З тим всім президент мусів би бути дуже противний новому військовому предложеню, колиб не узгляднено деяких національних жадань.

Що-до переносення угорських офіцирів до Угорщини бесідник заявляє ся против твердження міністра гонведів Колошваріого, який признає темпо вдоволяючим. Гр. Апоні покликуює ся на королівське розпоряджене в сій мірі з р. 1868 і висказує надію, що правительство постарает ся о прискоренє сего темпа. Так само що-до нової військової процедури карної, бесідник жадає рішучо заведення угорського языка при розправах, однак виступає против твердження опозиції, немов то німецький службовий язык в армії є нарушенем конституції. Вкінці бесідник висказує пересвѣдченє, що національні жаданя здійснять ся скорше чи пізнійше, та лише в способі веденя борби за них він не згоджує ся з опозицією, бо она має перед собою непоборимі трудности. Не можна, не числячи ся з фактами, звертати ся до ultima ratio, бо се шкодить державі і народови. В першій лінії треба додержати даного слова. В інтересі краю і народа лежить, щоби обструкція занехла свою небезпечну гру. (Оплески правіці, гамір на лівниці, бесідникови гратулюють).

По перерві пос. Беоті заявив іменем опозиції, що свѣтла промова Апоніого не захитала єї ані раз на обструкційнім становищу, на яким витриває. Народи відложено до нині.

### НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат. Ольги княг. руск.; рим.-кат. Христини муч. — В суботу: руско-кат. Іларія, Прокла; рим.-кат. Якова апост.

— Архирейське богослуженє поминальне за упокій душ бл. п. Льва XIII Папи римського відслужив нині в четвер о 9. годині С. Е. Митрополит Шептицький при участі крилошан оо. Білецького, Туркевича, Пюрка, Пакижа і ин., потім відправлено панахиду. На богослуженю явили ся репрезентанти свѣтських і військових властей: намісник гр. Потоцький з урядниками на-

2

В. Вересаєв.

## ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

Для користи давого момента треба іноді доконечно дурити тяжко хорого; алеж суспільність в цілости — не є тим тяжко хорим і хвилевої ложи не вільно робити постійним правилом. Одно з двох: Або правда може вменшити віру у медицину і лікарів через те, що медицина у самій своїй сути не заслугоє на таку віру — в такім разі правда корисна, бо немає нічого шкідливішого й ніщо не несе з собою стільки розчаровань, як прибільшена віра у що небудь. Або правда може захитати віру в лікарів через те, що показує темні сторони лікарської справи, які можуть бути усунені, але яких не усувають — а в такім разі правда доконечна: коли темні сторони будуть усунені, віра знов повстане, доки-ж вони не усунені, повної віри і не повинно бути. Повторю тут знов те, що кажу у «Записках»: я, особисто, не зверну ся за помочю до лікаря, який тільки що скінчив науку, не ляжу під ніж хірурга, який виконув є перве операцію, не позволю дати своїй дитині нових, мало випробуваних ліків, не дозволю прищепити їй сифіліса. Я думаю, що на все те не згодить ся ні один лікар. Колиж оно так, то якже можна ховати усе отсе від «невтаємничених», як можна дозволяти їм іти на те, від чого кожен «втаємничений» розумво ухилить ся?

Що профани не в стані розвязати поруше-

них тут питань — се правда. Але профани мають право вимагати розвязання сих питань і цікавитись їх розвязкою: справа їх дуже близько обходять. Навіть ще більш — привселюдне обговоренє всіх отсих питань є єдиною запорукою вдоволюючої розвязки. Коли обговорювати муть їх самі лікарі, то вони легко можуть попасти в більшу або меншу односторонність. Мені роблять ще й инший закид. Одна розповсюджена лікарська часопись запевняє, що я «незвичайно узагальнюю поодинокі факти з лікарської практики», що я «не знати длячого», дозволяю собі на «безсумнівні прибільшуваня і занадто чорних добираю красок». З таким обвиненем приходиться ся, розумієсь, числитись як найповажнійше; на жаль воно висловлене цілком голословно, так що відповідати на него доволі тяжко. Я передвиджував можливість подібних обвинень і просто на шкоду викладови, наводжу у «Записках» дуже багато цитатів, які видають ся мені досить характеристичними і переконуючими. В прилюдній пресі мені навіть зроблено заміт, що я «аж надто входжу в подробиці» і що «Записки мої часом скидають ся на спеціальну статю у медичній часописі». Коли я не наводжу ще більш фактів потверджуючих мої «узагальненя», так в усякім разі не з браку таких фактів.

P. S. В ріжких місцях моїх «Записок» я нераз називаю по прізвизцам хорих і лікарів, з якими мені доводилось мати зносини. З огляду на запити, які роблено мені, вважаю потрібним пояснити, — що й само собою здаєть ся ясним — що в белетристичній часті «Записок» не лише прізвизца, але й самі особи і обставини вдумані, а не зфотографовані з дійсности.

### Записки лікаря.

Я скінчив курс на медичному виділі сім літ тому назад. З сього читач може бачити, чого він має сподіватись від моїх записок. Записки мої — се не записки старого досвѣдченого лікаря, який зводить рахунки своїм довгочасним спостереженням і міркованням, який витворив певні відповіді на усі запутані питання лікарської науки, етики і фаху; се також не записки лікаря філософа, який глибоко збагнув ество науки і цілком опанував нею. Я — найзвичайніший, пересічний лікар, з пересічним розумом і пересічним званням; я сам путаюсь у суперечностях, я рішучо не маю сили розвязати багато з отсих важких питань, які повстають передо мною на кожному кроці. Одиноке, що дає мені перевагу, се те, що я ще не встиг зробитись чоловіком фаху і що для мене яскраві і міцні ті враження, до яких з часом мимохить звикаєш. Я писати-му про те, що я почував, ознайомлюючись з медициною, чого я сподівав ся від неї і що вона мені дала; писати-му про свої перші самостійні кроки на лікарському становищі і про вражіння, які я виніс із своєї практики, я постараюсь писати у се, нічого не ховаючи і постараюсь писати щиро.

I.

В гімназії я учив ся добре, але, як і більшість моїх товаришів, тяжко ненавидів гімназійну науку. Наука ся була для мене важким і непрямним обов'язком, який для чогось треба було відбутти, але який сам по собі не будив у мене ніякої цікавости. Що мене обходило, у якому століттю написано «Слово Даниїла Заточника», чий сином був Оттон Великий і який буде стан страдальний від «persuadeo tibi»? Я розви-



місництв і інших адмін. властей, в відділу краєвого презес др. Пілат і радник Глиджук, президент кред. товариства Країньский. По бого-служено складали кондоленції до рук С. Е. Митрополита: намісник гр. Потоцький іменем краєвого правительства, презес др. Пілат і Глиджук іменем кр. відділу, радники Глиджук і Барвіньский іменем соймового руского клубу, п. Барвіньский іменем руских послів держ. ради з Слав. Союзу, презес Країньский іменем кред. земского товариства, сов. Гарасимович іменем Ставропігії і інші, а вінці іменем митрополічної капітули о. митрат Білецький.

— **До всесветного духовенства архієпархії.** Митроп. Ординарият подає сим до відомости Веч. Урядів парохіяльних, що дня 20. о год. 4. поплудни упокоїв ся о Господі Святийший Отець Папа Лев XIII, котрого Імя славно згадують не тільки весь світ католицький, але також всі християни взагалі, а неменше і світ поганський — словом — ціла Вселенна. В жалю за Тим Найліпшим Отцем належить нам заносити найгорячіші молитви до Отця Щедрот і Бога Милости о блаженний упокій душі Его. В тій мисли Митрополитальний Ординарият поручує всім Урядам парохіяльним: 1) оголосити вірним в слідуючу неділю вість о смерті С. О., 2) Зарядити через три дні три рази денно давонене по пів години, 3) відправити три Служби Божі за упокій душі сего Великого Папи, а то одну співану а дві читані з парастасами, 4) відправити в четвер д. 30 с. м. Службу Божу о призванне помочи св. Духа до вибраня Голови Церкви При одній Службі Божій належить вірним обяснити житє і діяльність Великого Покійника і заохотити до горячих молитв за блаженний упокій душі Его, а також на намірене вибору Папи. — Від гр.-кат. Митроп. Ординариятя. Львів, дня 21. липня 1903. — † Андрей, Митрополит.

— **3 Тов-а св. Петра.** На річ Тов-а св. Петра зложили: о Давидович з Радехова від себе і церкви 8 К; о. Боднар з Свистільник від церкви 6 К; о. ігумен Тибінка від монастиря Гошів 6 К; пресвітер о. Данилович 2 К; о. Гаванський з Висиповець від церкви 4 К; о. Пачовський з Дубковець 2 К; о. Яворський з Несторовець від себе і церкви 7 К; о. Гутковський з Ожидова від себе і церкви 8 К; о. декан Юхнович від парохії Корчя 50 К; декан бобрецький о. Штогрин від там. церкв і парохій 48 К; декан ходорівський о. Кмицикевич від там. церкв, парохій і прочих членів 234 К. Деканат ходорівський доставив дотепер Тов-у найбільше членів. Всі священики, всі церкви і множество свѣцких осіб з того деканату вступило в члени нашого так важного Тов-а. Заслуга то о. декана Кмицикевича і его заступника о. Волод. Филиповского з Бенковець. Но що еще важніше, в члени нашого Тов-а вступило з того деканату споре число жінок священичих, як п-ні Кмицикевичева, Филиповска з Бенковець і Підкамня, Стецева, Гутковска, Юрчинська, Одіжницька, Винницька, Сяншин з Берездовець і другі. Дай Боже, щоб в сліді їх вступили всі прочі жінки священичі всіх 3 наших епархій. Було би то доказом, що межі Ру-

синами жени Мироносиці не перевели ся і що Русь свята не загине, коли має так великі і так жертволюбиві патріотки. Для того складаючі першим сердечне «Спаси-Біг», кличемо до всіх прочих: «Іди і твори такожде». — *Виділ.*

— **Зелізна кольонія вакаційна в Тухлі** імени цесаря Франц Йосифа розвиває ся — як виказує присланий нам річний звіт — дуже гарно. В минулім році перебувало в Тухлі 203 дѣтій зелізничих функціонерів львівської дирекції під доглядом 3 учителів і 3 учительок. Лікарської помочи уділяв молодіжи др. Корнило Минович з Тухлі. Діти руско-кат. обряду ходили в неділі і свята до місцевої церкви. — Приходи в 1902 р. виносили 44.010.71 К. Майно фондації зросло з 96.000 К на 103.000 К. — При сій нагоді доносимо, що комітет устроює в неділю 26. с. м. прогульку зі Львова до Тухлі. Карта їзди зелізницею там і з поворотом стоїть 2 К. Виїзд зі Львова о год. 6:30 рано (час львівський).

— **Свої своїх бють!** З Коломиї присилають нам виказ класифікації учеників в тамошній рускій гімназії за II піврік 1903. Сей виказ містимо в цілости на доказ, як змасакровано учеників в деяких класах:

Кляса	Степень			поправ-ки	некля-сифік.	Разом
	I	II	III			
Прого-відзн.						
товл.	6	29	2	2	—	39
Ia	1	43 <sup>a</sup>	2	3	5	54 <sup>a</sup>
Iб	4	34	5	5	2	51
IIa	4	30	4	1	—	40
IIб	4	22	3	1	6 <sup>1</sup>	36 <sup>1</sup>
IIIa	3	23	2	1	5	34
IIIб	—	23	3	3	3	32
IVa	3	14	7	—	4	28
IVб	2	12	3	4	3	24
V	2	24 <sup>1</sup>	4	1	8	39 <sup>1</sup>
VI	—	18	—	—	1	19
VII	2	17	—	—	7	26
VIII	3	13	—	—	2	19
Разом	34	302 <sup>a</sup>	35	21	46 <sup>1</sup>	441 <sup>b</sup>

— **Нова фабрика яничарів.** З львівського «Народного Дому» доносять до «Галічанина», що управлючий совіт купив на днях за 78.000 К реальність при ул. Курковій ч. 14, що складає ся з дому і хорошого  $\frac{3}{4}$ -моргового саду. Ся реальність призначена на поміщенє розширеної платної бурси Народного Дому, якої директором має стати один з львівських катехитів-кацапів, а до якої вже до тепер прийнято 45 питомців за відповідною доплатою. В сей спосіб з загарбаних рускому народови капіталів, кацапи кують оружя против него. Страшне delictum omissionis спонули ті наші круги, що занедбали свого часу викурити галапасів з похищеної управи сей все-народної, рускої інституції та допускають їх до засидженя своїх загарбаних прав.

— **Кацапський ідіотизм.** З Сянока доносить «Галічанин», що на тамошних зборах сяноцької «Народної Ради» в льокалі «Рускої Бесіди» в перший раз происходили совіщанія под удручающим ввечатлінієм, що в послідних днях внесен роздор в русекую Сяночнину, в котрій появились роскошники, завернувши собі і завертаючи другим голову якою-там «Україною» і парали-

жующій народную роботу благомыслящих людей. Виділ «Нар. Ради» рішил внести то печальное явленіє в протокол на вічну память і для свідінія історика политичного розкола в нашом тіснійшем отечестві. — Аби таку «ловкость» написати, треба бути або крайнім сяницьким мамелюком в своїм «тіснійшем отечестві», або безличним, рафінованим крутєм зі школи «Галічанина»...

— **Іменованя.** Президія краєв. дирекції скарбу іменовала скарбових адюнктів технічних: Тадея Гавронського і Адама Люкаса контролорами в IX кл. рангі, а асистентів Януша Хемчука, Адольфа Рерінга і Фелікса Семіонтовского адюнктами технічними в X кл. рангі.

— **Туча.** Оноді упав великий і густий град в околицях Тернополя. Межи Березовицею а Підволочисками падав град величини голубячих яєць і знищив все на полях і в садах. Кілька штук худоби погибло під ударами леду, а безліч в ранених. Навіть була одна жертва людска. Селянин Дмитрак не мав де схоронити ся перед градом і згинув ударений в скрань грудною леду. — Дня 21. с. м. падав град в околиці села Денисова коло Тернополя і знищив все збіже на полях.

— **Страйки.** В зелізничій фабриці в Анії коло Темешвару на Угорщині застрайкувало 2.000 робітників. До Анії виїхав заступник австро-угорского тов-а зелізничого, аби вести пересправи зі страйкарями і вислано там 2 компанії війска.

В Баку вибухнув страйк всіх робітників, около 40.000. Лише часть пекарів не страйкує. Дневники не виходять.

— **Заговори на жите монархів.** Інспектор поліції в Чикаго доносє берлінській поліції, що в Чикаго викрито заговор на цесаря Вільгельма II. До заговору належали два анархісти і дві анархістки, і всі четверо всіли оноді на пароход і відплинули д. Європи.

В Лісбоні викрито також заговор на жите португальської королівської родини. Провідниками заговору були офіцери, яких видалено з армії за ріжні надужитя. Заговор настав по білгородским замаху. Учасники заговору сходили ся по тайно в ночи на нараду, поки поліція їх не вислідила і увязнила. Між арештованими в також кілька підофіцерів з 5. полку піхоти. Прокуратурия виготовляє акт обжалованя і небавом всі увязнені заговірники стають перед судом. Та мимого між португальским війском веде ся дальше завзята агітація проти пануючої родини.

— **3 зелізниць Ц. к.** Дирекція зелізниць держ. в Триесті оголошує, що по поводу зміни руху пароходів австрійского Льойда на лінії Триест-Катаро застановлено рух поїздів курсуючих в четверги іменно поспішного поїзду ч. 3 на просторони Дівачи-Поля з звичайного поїзду ч. 118 на просторони Триест-ст. Андреа-Герпеліс-Козина від 9. липня 1903 почавши.

З днем 15. липня с. р. отворено на зелізничім шляху Льойну-Лібоховиці при клм. 16772 перестанками Кпесіном (Křesín) а Лібоховицями містом в окрузі ц. к. Дирекції зел. держ. в Празі перестанок особовий «Дубану» для руху особового і ограниченого пакункового. Білети їзди видає п. Павло Кальон властитель гостиниці в Дубанах. Експедиція пакунків відбуває ся за оплатою належитости в поїзді.

**РОДИМЦІ! Приготовляйте діти до вступних іспитів до шкіл середних!**

**Наука, штука, література.**

— **О урядженю і веденю шкільного огорода при школі народній сільского типу.** Написав о. Антоній Глодзійський. З пляном огорода і 21 рисунками. Передрук з «Учителя». У Львові 1903. Накладом Руского Товариства педагогічного. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Шевченка. Стор. 56, вел. 8°. Ціна 50 с. — Коначну потребу такого підручника для сільских учителів не слід доказувати. Тому підручник владжений о. Глодзійським, з фаховим знанєм предмету, приступно і вичерпуючо, можна надіятися, найде ся в кожній шкільній бібліотеці.

— **Робінзон Крузо.** На основі оригіналу і переводів владила К. М. Львів 1903. Накладом Руского Тов-а педагогічного. З друкарні Наукового Тов-а ім. Шевченка. Стор. 310, 8°. Ціна 1 К 50 с., а в оправі 1 К 80 с. — Ся повість зєднала собі у всіх народів цивілізованого свѣта право горожанства, яко одна з найбільше займаючих оповідань для молодіжи. Здає ся, нема між нашою інтелігенцією людини, що не читала би єї в своїм житю. В нашій літературі давніше знаний був «Робінзон» лише в віимках, і виїшов також накладом Р. Тов-а педаг. За се нове повне виданє «Робінзона» належить ся Р. Тов-у педагогічному подяка, а наша суспільність безперечно поспішить з численним замовленнями сеї повісти для своїх дороженьких діточок.

вав ся розумово по-за школою, по-за школою діставав я і знання, які мене цікавили. Усе отсе різко перемінилось, коли я поступив в університет. На двох перших курсах медичного відділу викладають теоретично природознавні предмети: хемію, фізику, ботаніку, зоологію, анатомію, фізіологію. Сі науки давали знанє таке нове для мене, таке важне, що цілком заволоділо мною: усе довкола мене і в мене самому, на що я попередно дививсь зором дикаря, тепер ставало мені ясним і зрозумілим і я подивляв, як то міг я дожити до 20-ох літ, не цікавлючись нічим отсим і нічого не знаючи. Кожний день, кожда лекція приносили мені нові «винаходи»; я був страшенно здивований, коли дізнав ся, що м'ясо, те саме м'ясо, яке я їм як бифштек або котлет, є тими таємничими «м'ясуками», які я уявляв собі похожими на клубки сіроватих ниток. Перше я думав, що з желудка тверда страва іде у кишки, а рідка в нирки; мені здавалось, що груди, коли дихати, розширюють ся через те, що якась невідома сила вганяє в них повітрє. Я знав про закони зберіганя матерії і енергії, але в душі зовсім в них не вірив. Далі мені довелось пересвідчити ся, що я і більшість так званих освѣчених людей, так само по дитячому уявляє собі усе, що має перед очима, і се єї не турбує. Вони спаленіють від сорому, коли не зуміють сказати, у якім віці жив Людовик XIV, а легко признають ся, що не знають, що таке чад і чому фосфор свѣтить ся в пітьмі.

Що-до анатомії, то часто доводилось чути, що доконечність препарувати трупи є надто тяжкою і неприємною стороною її студіюваня. Справді де-хто з товаришів досить довго не міг

привикнути до вигляду анатомічного театру, наповненого оббілованими трупами з мутними очима, вищиреними зубами і скривленими пальцями; одному товаришови прийшлося навіть через се перенестись на инший віділ: він став хорувати на галюцинації і єму в ночи здавалось, що з усіх кутків його покою лізуть до него скривавлені руки, ноги, голови. Але я, особисто, привик до трунів досить швидко і з захватом просиджував по цілих годинах за препарованєм яке відкривало мені усі тайни людского тіла. Протягом 7—8 місяців я ревно займав ся анатомією, цілком віддав ся їй, і тоді погляд мій на людий зробив ся якимсь дивно простим. Я ішов вулицею стежачи за чоловіком, що ішов передо мною, і він був для мене нічим иншим, як живим трупом: от тепер в нього скоротив ся gluteus maximus, тепер quadriceps femoris. Ся опуклина на шиї спричинена м'якулом sternocleidomastoideus; він нахилив ся, щоб піднести палець, що випустив — се скоротились musculus recti abdominis і підтягли до крижів грудну клітку. Близькі, милі мені люди стали якось роздвоюватись в мой уяві: ся дівчина — в ній стільки оригінального і гарного, від чого в її присутности на душі стає так гарно, ясно, а про те усе, що складає єї ество, мені добре відоме і нічого в ній немає особливого: на її мозкові такі-ж самі звої, як і на сотках инших мозків, які я бачив; м'якули її так само на скрізь перейшли товщию, яка робить препарованє живочих трунів таким неприємним, тай взагалі в ній немає рішучо нічого принадливого.

(Дальше буде).



